

NUWE REEKS Nr 300
ISBN 1-86854-014-6

**“IN GESPREK MET UITEENLOPENDE WERKLIKHEDE:
BYBELKUNDE AS ’N EIESOORTIGE TEOLOGIESE DISSIPLINE
BINNE ’N VERANDERENDE SUID-AFRIKAANSE KONTEKS”**

PROF S J JOUBERT



Universiteit van Pretoria

VOORSTELLING : S J JOUBERT

Stephanus Jacobus Joubert is gebore op 24 Oktober 1958 te Kempton Park. Hy was hoofseun in stander 5 asook in matriek. In 1976 matriculeer hy te Hoërskool Kempton Park.

In 1979 verwerf hy die BA-graad aan die UP en verwerf met lof sy BD-graad in 1982, asook sy DD-graad in 1987.

Hy word aangestel as tydelik-deeltydse dosent gedurende 1983-1985 in die departement Bybelkunde aan die Universiteit van Pretoria waarna hy as tydelik-deeltydse dosent in departement Nuwe Testament (Afd B) aangestel word in 1988-1989. Hy word beroep as Dienspligkapelaan in die Lugmag 1986-1987 waarna hy ook in 1984-1987 pastorale hulp aanbied in die Nederduits Gereformeerde Gemeente Benoni-Oos en word beroep as leraar in die Nederduits Gemeente Kempton-Kruin 1988-1990. Hy word aangestel as mede-professor in die Departement Bybelkunde aan die Universiteit van Pretoria Julie 1990. In Januarie 1994 word hy aangestel as departementshoof van Departement Bybelkunde.

Wat sy vakwetenskaplike verenigings betref is hy lid van die Nuwe-Testamentiese Werksgemeenskap van Suid-Afrika, asook lid van die Suider-Afrikaanse Bybelkunde Vereniging en 1994 as voorsitter. Hy is ook redaksielid van Scriptura 1993.

Wat sy akademiese publikasies betref het daar 16 akademiese artikels verskyn sedert 1988-1994 in verskeie geakkrediteerde vakwetenskaplike tydskrifte. 5 Akademiese bydraes het reeds verskyn in feesbundels en handboeke, tesame met 'n aantal boekresensies in plaaslike en oorsese vakwetenskaplike tydskrifte.

Wat sy Populêr-wetenskaplike publikasies betref het 'n hele aantal artikels verskyn sedert 1988 in kerklike tydskrifte soos *Die Kerkbode* en *Die Voorligter*. 6 Populêr-teologiese boeke het tussen 1992-1994 verskyn. 3 Verdere populêr-teologiese boeke waarvan bogenoemde persoon as mede-redakteur opgetree het, verskyn ook tussen 1992-1994.

Sy akademiese belangstellingsvelde is die sosiaal-wetenskaplike benadering tot die Nuwe Testament en die teologie van die Matteusewangelie en die Judasbrief.

Akademiese referate is reeds tydens die volgende vakwetenskaplike kongresse gelewer. 2 Referate tydens die jaarlikse byeenkomste van die *Nuwe Testamentiese Werksgemeenskap van Suid-Afrika (NTWSA)* in 1990 en 1993. 1 Referaat tydens die

jaarlikse byeenkoms van die *Suider-Afrikaanse Bybelkunde Vereniging* in 1991. 3 Referate tydens internasionale byeenkomste van die *Society of Biblical literature (SBL)* te Anaheim; VSA (1989: Rome, Italië (1991) en Münster, Duitsland (1993). 'n Referaat te St Andrews Skotland tydens 'n internasionale kongres van die *Social Context Group* in 1994.

Met sy gemeenskapsbetrokkenheid was hy deelyds behulpsaam met prediking en huisbesoek in die Ned Geref Gemeente te Kempton-Kruin. Hy was behulpsaam met die aanbieding van lesings by Bybelskole in 'n aantal gemeentes en bied sedert 1990 op 'n gereelde basis lesings vir lidmate en predikante by die Sentrum vir Verdere Teologiese Opleiding (SEVTO) aan UP aan.

Wat toekennings betref: 1985 - Doktorale studiebeurs van die Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing. 1989 - Die Nuwe-Testamentiese Werkgemeenskap van Suid-Afrika se Oorsese Kongresbeurs vir jong Nuwe-Testamentici. 1991 - 'n Driejarige toekenning uit die Stimulasiefonds van die Universiteit van Pretoria.

Gesinsake. Hy is getroud met Marietjie Erasmus, 'n onderwyseres met twee dogters, Tarien (8 jaar) en Elani (6 jaar).

Prof P. Smit
VISEKANSELIER EN REKTOR

IN GESPREK MET UITEENLOPENDE WERKLIKHEDE: BYBELKUNDE AS 'N EIESOORTIGE TEOLOGIESE DISSIPLINE BINNE 'N VERAN- DERENDE SUID-AFRIKAANSE KONTEKS

PROF S J JOUBERT

Die Bybel is 'n religieuse dokument; dit is die geloofsboek van die Christendom. Uiteenlopende kerklike tradisies deel die oortuiging dat die geskifte wat hierin vervat is die gesagvolle woord van God is. Daarom aanvaar die meerderheid Christene wêreldwyd, welliswaar met verskillende beklemtoninge en vanuit verskillende gesigshoeke, dat die Bybel normatiewe voorskrifte vir menslike gedrag bevat.

Die Bybel is terselfdertyd ook die objek van studie aan vele universiteite. Vanuit die oorleweringshistoriese raamwerk van die Christendom is dit natuurlik te verstaan dat die Bybel, as geloofsdokument van een van die groot wêreldgodsdienste, aan akademiese instellings besoudeer word. Aan die ander kant egter moes vele teologiese fakulteite gedurende die afgelope jare, in die lig van bepaalde wetenskapsfilosofiese opvattinge, telkens weer hul bestaansreg aan universitêre inrigtinge verdedig.

Uiteraard raak die vraag na legitimiteit van teologiese fakulteite aan moderne universiteite ook die posisie van Bybelkunde wesenlik, aangesien laasgenoemde nie los staan van die teologie in die breë nie. Saam met ander teologiese dissiplines deel Bybelkunde naamlik 'n gemeenskaplike gerigtheid op die Bybel as studieobjek. Tog dien die vraag na die selfstandigheid van Bybelkunde in terme van die ander teologiese dissiplines hom ook as vanselfsprekend aan wanneer genoemde vak se posisie binne die universiteitswese ter sprake kom.

In hierdie intreerede val die soeklig primêr op die eie aard van Bybelkunde as 'n funksioneel selfstandige teologiese dissipline wat balanseer op die breuklyn tussen verskillende realiteite: tussen die gefikseerde religieuse ervarings van die verre verlede en kontemporêre teologiese interpretasies daarvan; tussen die wetenskapsteoretiese aktiwiteite van die moderne universiteitswese en nadenke oor God in uiteenlopende geloofsgemeenskappe. Binne hierdie speelruimte moet Bybelkunde sy identiteit vind in sy eiesoortige refleksies oor die Bybel, en dit terselfdertyd ook relevant binne die huidige Suid-Afrikaanse konteks laat meespreek.

1 BYBELKUNDE AS 'N EIESOORTIGE AKADEMIESE DISSIPLINE

Indien die vraag na die bestaansreg van 'n vak soos Bybelkunde binne 'n akademiese milieu gestel word, moet dit vanuit die vraag na wat as wetenskap geld, beantwoord word. In 'n neutredop saamgevat, sou ons in hierdie verband kon sê dat wetenskap tradisioneel beskou is as 'n rasonale aktiwiteit wat gelei word deur bepaalde metodes waardeur objektief-verifieerbare kennisinhoude ontgin moet word. Teenoor hierdie populêre opvatting het verskeie wetenskapsfilosowe egter gedurende die afgelope jare oortuigend aangetoon dat alle vorme van kennis sosiaal van aard is, en terselfdertyd ook subjektief gekleurd is. Veral invloedryk in dié verband was Thomas Kuhn se epogmakende publikasie: "The structure of scientific revolutions" (1962), waarin hy aangevoer het dat wetenskap 'n groeugebaseerde aktiwiteit van navorsers is wat min of meer dieselfde 'akademiese universum' met mekaar deel, tesame met 'n gemeenskaplike geloof in hulle hipoteses, teorieë en 'probleemoplossende apparatuur'. Wanneer 'n bepaalde wyse van wetenskapsbeoefening egter nie meer voldoende antwoorde op akademiese vrae verskaf nie, begin sekere navorsers, aldus Kuhn gewoonlik om hul ondersoekterrein by wyse van 'n stel nuwe hipoteses, vrae en teorieë te analiseer. Gevolglik is wetenskaplike ontwikkelinge nie noodwendig akkumulatief van aard nie, maar eerder sywaartse, paradigmatiese verskuiwings waar nuwe benaderings wat meer belofte toon ter oplossing van bepaalde navorsingsprobleme voorrang verkry.

Die verouderde positivistiese wetenskapsbeskouing, waarvolgens slegs daardie vorme van inligting wat ingewin is deur middel van prosesse wat aan die vereistes van neutraliteit en rasonale insigtelikheid voldoen as wetenskaplike kennis geld, is vandag grootliks onttroon. Volgens nuwere sienings is die werklikheid veelkantig, sodat wetenskaplike kennis nie langer binne enkelvoudige betekenisstrukture vasgepen kan word nie. Alle vorme van kennis, en daarmee saam ook wetenskaplike kennis, moet eerder as konteksgebonde en intersubjektief van aard beskou word.

Binne die huidige 'post-modernistiese era' met sy openheid vir veelvoudige interpretasies van die werklikheid en wetenskap, is Bybelkunde aan die Universiteit van Pretoria gemoeid met die akademiese bestudering van die Bybel as primêre geloofsdokument van die Christendom. Dit geskied aan die hand van bepaalde kenteoretiese vertrekpunte en 'n dienooreenkomstige gekose metodologiese apparatuur wat deur teoloë ontwikkel is (vgl afd 3-4). Saam met Christelike gemeenskappe wêreldwyd word die religieuse verwysing van die Bybel ook as vertrekpunt geneem. Trouens, dit sou na my oordeel problematies wees om enigsins nog van Bybelkunde as 'n teologiese dissipline te praat indien dit die transendente werklikheid van God waarna die Bybel verwys, nie langer ernstig opneem nie. Dan sou hierdie vak se identiteit in die gedrang kom, aangesien sy taak dan sou verskraal

tot 'n fenomenologiese beskrywing van die godsdiens van 'n bepaalde beweging, of tot 'n reduksionistiese verklaring van die Bybelse dokumente alleenlik in terme van historiese of sosiale faktore.

Bybelkunde se doelbewuste keuse vir 'n geloofsbasis impliseer natuurlik nie 'n irrasionele, subjektivistiese terugval in een of ander geloofsvesting wat kritiese denke uitsluit of oorbodig verklaar nie. Inteendeel. Saam met Van Huyssteen (1986:154) word geloof eerder verstaan as die 'omvattende interpretasiekader waarbinne gelowige mense leef. O'Hear (aangehaal in Van Huyssteen 1986:154) verwoord hierdie siening van geloof treffend in die volgende woorde:

Faith, indeed, for the religious believer, is not a belief or a set of beliefs alongside scientific beliefs, historical beliefs, psychological beliefs and the rest. It is something much more like an all-encompassing set of attitudes to human life and the world, a context in which one's whole life, including one's cognitive life is set. Faith is that which men live by.'

Uiteraard bestaan daar 'n verskil in gerigtheid tussen die besigwees met die Bybel ter wille van persoonlike stigting of die inoefening van 'n regte lewensstyl, en die akademiese bestudering hiervan, alhoewel dit nooit los van mekaar staan nie. Enige vorm van kritiese refleksie en teoretisering binne die teologie het welliswaar 'n eie bestaansreg, maar dit mag nie in isolasie van die kerk in die breë plaasvind nie. Die teologie spruit immers voort uit die lewenswêreld van die Christendom, en ook weer sy adres hierbinne vind as 'n kritiese begeleier en interpreteerder van bepaalde geloofservaringe, konfessies, rituele en dies meer.

Formeel beskou, rig Bybelkunde hom tot een van die basiese sosiale instellings binne die Suid-Afrikaanse samelewing, te wete die terrein van die godsdiens, of meer besonderlik, tot die Christendom waartoe sowat 70% van die bevolking behoort. En net soos wat ander sosiale instellings, soos die ekonomie, die politiek, die regsweese en die opvoedkunde akademies bestudeer word ten einde 'n teoretiese fundering daarvoor te verskaf, bevind Bybelkunde hom ook aan 'n tersiêre instelling ten einde die oorsprongsdokumente van die Christendom wetenskaplik te bestudeer. Die eventuele doel met hierdie akademiese besigwees is om die eie aard van die Bybelse geskrifte van binne uit, dit wil sê, vanuit hul onderskeie verwysingsraamwerke self, te verstaan en om die primêre waardes wat hierin aangeref word op legitieme- en relevante wyses binne die hede te ontsluit, soos wat later in meer besonderhede aangetoon sal word (vgl afd 3 en 4).

2 BYBELKUNDE AS 'N FUNKSIONEEL—SELFSTANDIGE TEOLOGIESE DISSIPLINE

Uit die voorafgaande bespreking het dit duidelik geblyk dat Bybelkunde 'n

teologiese dissipline is. 'n Aspek wat egter nog nie hier na behore aangespreek is nie, is die vraag rakende die eie identiteit van Bybelkunde. Ter beantwoording hiervan moet ons nogeens benadruk dat hierdie vak nie losgemaak kan word van die teologie in wyer verband nie. Bybelkunde se teologiese karakter word naamlik ontleen aan sowel die saak as die objek waaraan hy gemeenskaplik met die teologie gebonde is (Van Huyssteen 1974:4). Waar die ander teologiese dissiplines aan die Universiteit van Pretoria egter oorwegend vanuit 'n kerklik-konfessionele invalshoek aangebied word aan studente wat hulle veral bekwaam vir die bediening, is Bybelkunde op sy beurt gerig op 'n wyer studentemark, met name op studente in die Geesteswetenskappe wat hierdie vak neem as deel van die BA-Graadkursus. Sodoende het Bybelkunde 'n meer beperkte doel, maar terselfder tyd ook 'n breër gerigtheid, as die ander teologiese dissiplines. Dit gaan naamlik hier om die oordrag van Bybelse kennisinhoudes en waardes aan veral voorgraadse studente behorende tot verskillende religieuse denominasies, en met uiteenlopende beroepsvooruitsigte en verwagtings. Trouens, studente se geloofsvoorkeure speel geen rol as toelatingsvereiste tot die bestudering van hierdie vak nie. Alhoewel Bybelkunde dan geen vakwetenskaplike selfstandigheid geniet nie, vanweë sy gemeenskaplike bestudering van die Bybel saam met die ander teologiese vakke, is dit wel funksioneel selfstandig op grond van sy eiesoortige gerigtheid op 'n heterogene studentemark.

As 'n teologiese dissipline is Bybelkunde gesamentlik aan die twee Teologiese Fakulteite van die Universiteit van Pretoria gehuisves, terwyl klasgegee word binne die Geesteswetenskaplike Fakulteit. Op prinsipiële vlak reflekteer hierdie reëling eensyds die teologiese aard van Bybelkunde, en, andersyds, op funksionele vlak, sy gerigtheid op funksionele vlak, sy gerigtheid op studente vanuit verskillende religieuse oortuigings. Vanweë die groeiende heterogene studentetal, sal in die toekoms egter ernstig aandag geskenk moet word aan aspekte soos die vulling van vakante akademiese poste deur geskikte persone vanuit ander Christelike denominasies, en aanpassings aan bestaande leerplan inhoudes. Sonder dat Bybelkunde sy huidige posisie aan die Teologiese Fakulteite moet prysgee, sal daar tog gekyk moet word na alternatiewe moontlikhede waarvolgens die tradisies en behoeftes van die breër Suid-Afrikaanse Christelike gemeenskap formeel (op personeelvlak) en inhoudelik (op kurrikulum vlak) aangespreek kan word. In samewerking met die Teologiese Fakulteite behoort die nuut ingestelde algemene teologiese graadkursus 'n belangrike skakelpunt in hierdie verband word.

Wat die huidige posisie van die Bybelkunde departement betref, is daar reeds groot vordering gemaak wat betref die benutting van akademiese vanuit ander kultureel-Christelike agtergronde met die onlangse skepping van 'n 'regstellende aksie-pos' wat vanaf Januarie 1995 op tydelik-deeltydse basis gevul sal word. Uiteraard dien genoemde pos as 'n belangrike eerste mylpaal op die weg van 'n verruimde

ekumenies-teologiese benadering binne die departement Bybelkunde. Tog impliseer genoemde aanstelling nie dat die huidige akademiese personeel, wat aan die twee Teologiese Fakulteite verbonde is, nie langer in staat is om nuwe vrae, probleme en uitdagings, wat ook aan die adres van hierdie departement gerig is, effektief aan te spreek nie. Inteendeel, vanweë die eie aard van Bybelkunde, wat op 'n relatief hoë vlak van abstraksie met die inhoud van die Bybel en met Bybelse waardes omgaan, behoort die kofessionele agtergrond van die dosente nie inhiberend in te werk op die gerigtheid en inhoude van hierdie vak nie.

3 DIE EINDE VAN 'N OU ERA

Tradisioneel is Bybelkunde se taak gesien as die bestudering van die inleidingsvraagstukke van die verskillende Bybelboeke, asook van die argeologie en ontstaanswêreld van die Bybel (vgl bv Kotzé 1981:27). Studente moes hiervolgens op hoogte gebring word met aspekte soos die outeurskapvraagstukke, die dateringsproblematiek en die 'Sitz im Leben' van die Bybelse geskrifte, asook met die struktuur en inhoud van genoemde dokumente. Die groot winspunt van hierdie benadering is natuurlik dat studente in staat gestel is om die verskillende Bybelboeke vanuit hulle oorspronklike historiese kontekste te verstaan en om sodoende tot meer verantwoorde interpretasies daarvan te kon kom. Aan die ander kant noodsaak 'n aantal faktore tog 'n verruiming van genoemde benadering tot Bybelkunde:

Ten eerste het bepaalde wetenskapsfilosofiese opvattinge in verband met die interpretasie van die geskiedenis tot nuwe invalshoeke rakende die verstaan van historiese tekste gelei, wat uiteraard ook belangrike implikasies vir die verstaan van die Bybel inhou. Die tradisionele opvatting van geskiedenis, en met name van historiografie, as die rekonstruksie van 'dit wat eintlik gebeur het', wat min of meer tot aan die beginjare van hierdie eeu populêr was, is naamlik binne verskillende akademiese kringe ernstig onder die soeklig geplaas. Hierdie benadering impliseer dat die historikus na 'n analise van die beskikbare gegewens tot bepaalde rekonstruksies en verklarings van wat oorspronklik gebeur het sou kon kom. Hierteenoor word die subjektiewe aard van historiografie vir jare reeds deur verskeie navorsers benadruk. Geskiedskrywing het hiervolgens naamlik te make met interpretasies wat op hul beurt gelei word deur allerlei voorveronderstellings, soos die vrae waarmee historici (en teoloë) na hul bronne gaan, die ideologiese invalshoeke vanwaar die geskiedenis telkens beoordeel word, die metodologie wat gevolg word, en dies meer. Ons sou dus eerder van konstruksies as van rekonstruksies van bepaalde historiese gebeure moet praat, aangesien die eindprodukte van sodanige arbeid nooit daarop aanspraak kan maak om objektiewe, interpretasievrye beelde van die oorspronklike gebeure aan ons te bied nie.

Uiteraard beïnvloed hierdie verruimde siening van geskiedenis ons verstaan van die Bybel as 'n versameling van antieke religieuse dokumente. Dit impliseer ten minste dat daar nooit op 'n onbevange, neutrale wyse met Bybelse inhoud omgegaan kan word nie, omdat enige historiese lees van die Bybel gepaard gaan met bepaalde voorveronderstellings. Die gevaar bestaan natuurlik dat sodanige voorveronderstellings apriories van aard mag raak wanneer die verstaan van die Bybel by voorbaat in bepaalde interpretatiewe keurslywe ingedwing word. Dit kan egter teengewerk word deur die openlike uitstippeling van die akademies-teologiese invalshoeke vanwaaruit die Bybel telkens bestudeer word sodat hierdie aspekte binne die breë akademiese debat aan evaluering onderwerp kan word.

Bogenoemde tipe verstaan van geskiedenis, as 'n interpretatiewe proses wat geleidelik word deur bepaalde voorveronderstellings, help ons ook om die skeiding tussen die historiese besig wees en die teologiese besig wees met die Bybel, wat implisiet by sommige Bybelkundiges opereer en wat Bybelkunde se posisie as 't ware releger tot 'n voorfase van die eintlike teologiese arbeid, te ondervang. Historiese vrae aan die Bybeltekste kan naamlik nooit in totale isolasie van die sogenaamde teologiese verstaan daarvan geskied nie, aangesien die Bybel na sy wese 'n religieuse boek is wat ook teologies bestudeer moet word. Trouens, wanneer historiese vraagstukke as die enigste werksterrein van Bybelkunde uitgesonder word, kan dit aanleiding gee tot die wanopvatting by studente dat kennis hiervan *per se* voldoende is om die Bybel te verstaan.

'n Tweede faktor wat 'n verruiming van die tradisionele siening van Bybelkunde noodsaak, is die groot aantal nuwe hermeneutiese ontwikkelinge op die terrein van die Bybelwetenskappe. Teenoor die sogenaamde histories-kritiese metode wat tot aan die begin van die sewentigerjare dominant was, is die laat sewentigs, maar veral die tagtigerjare, gekenmerk deur 'n ongekende vraag na nuwe analitiese apparatuur ter verstaan van die Bybel. Volgens Lategan (1984:3ev) het die pendulum gedurende dié tydperk verskuif vanaf die streng historiese fokus op die oorsprongsdokumente na die onderskeie tekste self, en vandaar na die respektors van die tekste. Alhoewel hierdie beweging vanaf die sender na die boodskap na die ontvanger nie so reglynig verloop het, of in sulke waterdigte kategorieë ingedeel kan word as wat Lategan aanvoer nie, beklemtoon hy tereg die ingrypende hermeneutiese verskuiwings binne die Bybelwetenskappe gedurende die afgelope tyd. Veral opvallend in dié verband is die ongekende belangstelling in literatuurteoretiese aspekte van die Bybeltekste. 'n Nuwe stel probleme wat opgelos moes word, is uiteraard ook saam met hierdie literêre bestudering van die Bybel op die tafel geplaas. Daarom is dit nie meer vreemd om vrae soos: 'Wat is 'n teks?' of: 'Refereer tekste ekstra-tekstueel?' of: 'Hoe konstitueer tekste telkens 'n eie intratekstuele wêreld?', in akademiese diskussies onder teoloë raak te loop nie (vgl bv Thiselton 1992:55-79).

Die rol van die verskillende tipes lesers in die leeshandeling het ook skerp onder die soeklig gedurende die afgelope dekade of wat gekom. Die lees van die Bybel vanuit hierdie perspektief, as 'n kreatiewe proses van betekenisverlening, is veral in terme van die resepsie-estetika beoordeel, terwyl die impak van tekste op hul beoogde leserskringe weer vanuit verskillende retoriese benaderings ontleed is (vgl Kennedy 1984; Mack 1990). Gelyktydig hiermee het die sosiaal-wetenskaplike analise van die Bybel sedert die laat sewentigs wêreldwyd groot belangstelling gaande gemaak (vgl Gottwald 1979; Elliott 1993). Laasgenoemde benadering fokus veral op die verklaring van sosiale sisteme, prosesse en rolle binne die onderskeie Ou- en Nuwe-Testamentiese geloofsgemeenskappe in terme van teorieë vanuit die sosiologie, die sosiale sielkunde en die antropologie. Veral populêr in hierdie verband is die kultureel-antropologiese invalshoek tot die antieke wêreld deur die Noord-Amerikaanse 'Context Group' waarby 'n groeiende getal Europese en Suid-Afrikaanse geleerdes ook betrokke is. Binne hierdie groep word gepoog om die heersende waardes, persepsies en gebruike van die antieke Mediterreense wêreld op 'n emiese wyse, dit wil sê, vanuit die ervaringsveld van die antieke bevolkings self, te verstaan. Aan die hand van bepaalde scenario modelle van die antieke wêreld word daar dan op 'n hoë vlak van abstraksie allerlei vergelykings met kontemporêre Westerse waardes en instellings getref ten einde moderne lesers van die Bybel se etnosentriese en anakronistiese vertrekpunte so ver as moontlik uit te skakel wanneer hulle hierdie tekste ter hand neem (vgl by Malina & Rohrbaugh 1992).

Pasvermelde kursoriese oorsig oor die nuwere ontwikkelinge binne die terrein van die Bybelwetenskappe maak dit duidelik dat die verstaansvraag nie langer beperk kan word tot die interpretasie van die historiese raamwerke waarbinne die betrokke Bybeltekste telkens geplaas word nie. In elk geval noop die jongste ontwikkelinge op die terrein van veral die sosiaal-wetenskaplike analise van die Bybel ons om die sogenaamde agtergrondsinligting eerder na die voorgrond te verskuif. Kennis van onder andere die basiese waardes en primêre sosiale instellings van die antieke wêreld word hiervolgens as wesenlik tot die verstaan van die Bybelse geskifte self beskou en nie slegs as 'n noodsaaklike vertrekpunt of voorstadium nie. 'n Verruimde hermeneutiese invalshoek word daarom vereis wat studente moet help om die Bybel in 'n meer omvattende verband te verstaan. Hulle moet naamlik blootgestel word aan die wye verskeidenheid van eksegetiese metodes wat op die teologiese mark beskikbaar is, maar hulle moet terselfdertyd ook die vaardighede aangeleer word om ten minste sommige van hierdie metodes te bemeester in hulle eie interpretasies van die Bybel.

'n Derde belangrike rede wat 'n verruiming van die tradisionele siening van Bybelkunde noodsaaklik maak, is die veranderende Suid-Afrikaanse konteks self.

Die dramatiese politieke veranderings van die afgelope jare het, wat die universiteitswese in die besonder betref, 'n oper akademiese milieu tot gevolg gehad. Teenoor die ou Suid-Afrika met sy streng afgebakende sosio-kulturele opset, en in vele kerklike kringe, sy ideologies-gebaseerde Bybelbeskouings ter legitimering of verwerping van die apartheidsorde, bevind persone vanuit verskillende agtergronde hulle nou toenemend binne dieselfde akademiese sfeer. Hierdie nuwe opset noodsaak nie alleen besondere sensitiwiteit vir die behoeftes van die verskillende kulturele groepe nie, maar ook grondige aanpassings aan bestaande leerplaninhoud. Saam met die tipies Westerse analises van die Bybel, wat tot op hede binne Suid-Afrikaanse universiteite beoefen is, sal die stem van Afrika se belewenisse van God naamlik ook hard en duidelik gehoor moet word, en sal daar op vindingryke wyses gesoek moet word na 'n eg Suid-Afrikaanse gewaad vir Bybelkunde.

Daar is natuurlik heelwat slaggate op hierdie pad van, wat Deist (1991) noem: 'die Suid-Africanisering' van Bybelkunde, wat slegs oorbrug kan word deur wedersydse begrip vir kulturele eiesoortighede, maar ook deur die voortdurende soeke na saambindende interkulturele waardes. Vanweë die multi-kulturele Suid-Afrikaanse opset bestaan daar verskillende realiteitsbeskouinge onder studente wat byvoorbeeld vanuit 'n tipiese Afrika-denkpatroon na die werklikheid kyk, en studente wat binne 'n Westers-georiënteerde leefwêreld gesosialiseer is. In hierdie verband het die bekende Afrika-teoloog, John Mbiti, in sy belangwekkende boek: 'African religion and philosophy (1988)' 'n aantal kenteoretiese aspekte van tradisionele Afrika denke aan die orde gestel wat grondig verskil van tipies Westerse denkpatrone. Genoemde tipe ondersoeke dra uiteraard daartoe by om ons sensitief te stem vir verskillende werklikheidsbeskouinge onder studente. Om egter hierdie aspekte te ooraksentueer, asof daar 'n onoorbrugbare kloof tussen sogenaamde Afrika denke en Westerse denke bestaan, is myns insiens onverantwoordelik. Dit plaas ons naamlik voor die drogbeeld van kulturele relativisme waarvolgens alle vorme van interkulturele kontak by voorbaat gedoem is omdat daar te min raakvlakke tussen verskillende kulture sou bestaan om effektief oor en weer te kommunikeer. Terselfdertyd plaas oordadige nadruk op groepsverskille ons as't ware weer terug in die ou Suid-Afrika met sy kulturele eksklusiwisme en gepaardgaande agterdog jeens andersoortige interpretasies van die werklikheid. Boonop is dit ook nie verantwoordbaar om Suid-Afrikaners voor die voet in sulke waterdigte kategorieë soos: 'tradisionele Afrikaners' of 'tipiese Westerlinge' in te deel nie. Genoemde indelings is hiervoor te veralgemenend. Die meeste landsburgers bevind hulleself eerder op 'n kulturele kontinuum wat wissel vanaf tradisionele Afrikaners, na verwesterde Afrikaners, na verafrikaniseerde Westerlinge, na tradisionele Westerlinge (Deist 1991:42).

Hoe dan gemaak om die multi-kulturele Suid-Afrikaanse situasie so effektief as

moontlik binne 'n vak soos Bybelkunde aan te spreek? Wel, ten minste moet ons nie die foute van die verlede herhaal deur slegs een kultuur as dominant voor te hou, of om een epistemologiese invalshoek bloot met 'n ander een te vervang nie. 'n Sogenaamde tradisioneel Westerse model van wetenskapsbeoefening in 'n Afrika gewaad, of andersom, sal ook nie deug nie, aangesien dit 'n irrelevante, a-kontekstuele vak tot gevolg sal hê. Ten einde dan die gegewe diversiteit van kulture binne klassituasies op die mees effektiewe wyse aan te spreek, sou ek wou pleit vir 'n werkswyse waarvolgens studente vergelykenderwys aan verskillende kulturele invalshoeke tot die Bybel blootgestel word. Hulle moet naamlik die geleentheid gebied word om teoloë vanuit verskillende kultureel-kerklike tradisies se interpretasies van die Bybel aan te hoor, en ook toegelaat word om self bepaalde gevolgtrekkings hieroor te maak. Sodanige tipe benadering behoort ongetwyfeld by te dra om die kulturele eiesoortighede van die onderskeie groepe in ons land op 'n verantwoordelike wyse aan die lig te laat kom. Terselfdertyd kan allerlei interkulturele raakvlakke ook langs hierdie weg ontgin word. Trouens, vanuit die oorkoepelende raamwerk van die Bybel moet die herontdekking van gemeenskaplike religieuse simbole, verhale en rituele wat oor die grense van individuele kulture strek, bydra tot die beklemtoning van Suid-Afrikaanse Christense se gemeenskaplike verbondenheid aan 'n groter, suprakulturele geloofstradisie.

Hierdie vergelykende werkswyse sal uiteraard met groot omsigtigheid binne klas-situasies hanteer moet word, aangesien kultuur in Suid-Afrika oor die algemeen met politieke mag geassosieer word. Kulturele tolleransie, en nie kulturele absolutismes nie, moet hier die wagwoord wees sodat studente begelei kan word om nie alleen net sensitief vir hul eie kulturele horisonne te wees nie, maar ook vir dié van andere. Du Toit (1991:37) som sodanige ingesteldheid raak op in die volgende woorde: 'To leave room for an honest discovery of each other, cultures will have to accept each others as equals before they will be willing to meet each other as equals.'

'n Vierde rede wat 'n verruiming van bybelkunde vereis, is die vinnige vooruitgang op die gebied van veral die kommunikasiekunde en onderrigmodelle. Die tradisionele opvatting van Bybelkunde leen hom veral tot die sogenaamde informatiewe oordrag van kennisinhoud deur dosente aan studente. Binne hierdie eenrigting-kommunikasie situasie met sy duidelik afgebakende rolle, is dit naamlik die dosent se taak om gespesialiseerde kennis oor te dra aan studente as die passiewe ontvangers daarvan. Die fokus val sodoende primêr op die kognitiewe bemeestering van verskillende leerinhoudes.

Pasgenoemde tipe onderrigmodel is na my oordeel uitgedien binne die huidige, snel veranderende Suid-Afrikaanse konteks. Ten eerste versterk dit net die diep ingeburgerde persepsie van irrelevansie wat verskeie BA vakke soos 'n skim

agtervolg, veral omdat Bybelkunde studente huidiglik nie veel met al hulle swaar bemeesterde kognitiewe kennis binne die beroepswêreld kan doen nie. Ten tweede reflekteer dit 'n verouderde, outoritêre Westerse siening van onderrig, met 'n gepaardgaande akademiese afstand tussen dosent en student, wat eweneens nie langer gehandhaaf kan word nie. Binne die sterk pragmaties-georiënteerde samelewing waarbinne ons huidiglik leef, sal daar veel groter ruimte vir die kreatiewe deelname van studente as mede-vennote binne klassituasies geskep moet word. Hulle moet naamlik die geleentheid gebied word om self bepaalde betekenis te ontsluit en tot nuwe insigte te kom. In hierdie verband sou 'n tipiese dialogiese onderrigmodel (vgl by Smit 1991:39-59) van groot waarde wees ter ontginning van Bybelse inhoude op 'n wetenskaplik-verantwoorde, maar ook relevante, wyse. Studente moet naamlik in staat gestel word om aktief binne die groot Bybelse dialoog tussen God en mens betrek te word. Aan die hand van meer gevorderde kennis oor byvoorbeeld die struktuur en verwysingsraamwerk van bepaalde Bybeldokumente moet hulle begelei word om die Bybelse materiaal op 'n kreatiewe wyse te lees en om hul interpretasies by wyse van diskussies met mede-studente te toets. Die doel van sodanige dialogiese onderrigmodel, waarvan die detail nie hier uitgestippel kan word nie, is om 'n gesonde opvoedkundige ruimte te skep waarbinne studente die nodige begrip vir die realisering van hulle eie potensiaal kan ontwikkel sonder om inbraak op die regte en vryhede van andere te maak. Dialogiese interaksie binne klasverband met die teks en met mekaar fasiliteer immers nie alleen die verstaan en verinternalisering van die Bybelse gegewens nie, maar maak die vakinhoud ook relevant binne die leefwêreld van die studente.

Die luukse van 'n esoteriese besigwees met allerlei komplekse teologiese vrae binne Bybelkunde ter wille van een of ander interne vakkundige debat kan nie langer bekostig word nie. Die oorgrote meerderheid lesers van die Bybel lees dit immers nie ter wille van akademiese oorwegings nie, maar as 'n dokument wat rigting en betekenis aan hul lewens verleen. Sonder on sy akademiese onderbou enigsins prys te gee, sal Bybelkunde daarom moet begin om die teologie, en met name die interpretasie van die Bybel, te veraktualiseer by wyse van relevante aanbiedings van die leerinhoud.

4 DIE BEGIN VAN 'N NUWE ERA

Bovermelde punte van kritiek noodsaak 'n nuwe gewaad vir Bybelkunde. In watter nuwe vorm ookal moet hierdie vak egter steeds aan die hoogste vereiste van akademiese uitnemendheid voldoen. Studente wat Bybelkunde neem, moet naamlik van 'n deeglike teoretiese onderbou voorsien word ten einde die Bybel as primêre studie-objek na sy eie aard te verstaan. Hiermee saam moet hulle ook die nodige

vaardighede aangeleer word wat hulle in staat kan stel om hulle eie apriorieë uit te skakel en bewus te wees van hulle voorveronderstellings sodat hulle kundige lesers van die Bybel kan word. Studente moet met ander woorde begelei word om 'n kompetensie te ontwikkel om die Bybel ooreenkomstig sy eie kodes te interpreteer en op legitieme wyses binne die hede te veraktualiseer. Met inagneming van nuwere onderrigmodelle in die dringende behoefte aan 'n eie Suid-Afrikaanse gewaad, soos wat hierbo aangedui is, moet Bybelkunde dan op grondvlak toegespits word op die volgende studieveld:

4.1 Die verstaan van die Ou Testament en die Nuwe Testament

Binne die departement Bybelkunde word die Bybel, soos reeds benadruk, as die primêre studie-objek beskou. Meer genuanseerd uitgedruk sou ons kon sê dat die Protestantse Bybel in hierdie verband as basis gebruik word vir die bestudering van onder andere die inleidingsvraagstukke en die teologiese onderbou van die onderskeie Bybelse dokumente. Studente moet naamlik, aan die hand van moderne opvoedkundige beginsels, gesensiteer word vir die eie aard van die Bybel as 'n versameling van tydbepaalde tekste wat getuienis lewer aangaande die Godsbelewensisse van die mense van hulle dag. Tesame met kennis van die historiese aspekte van die Bybel, moet studente egter ook toenemend ingelei word in nuwere hermeneutiese modelle ten einde die verstaansvraag in 'n ruimer verband te plaas.

4.2 Die Bybel en Kuns

Deur die eeue heen het vele persone en groepe by wyse van die kunste uitdrukking aan hul belewensisse van die Bybel boodskskap verhaale gegee. Hierdie gestaltegewings in onder andere die beeldende- en die skeppende kunste, is van onskatbare waarde ten opsigte van ons verstaan van die 'wirkungsgeschiede' van die Bybel. Deur die blootstelling van studente aan sommige van hierdie interpretasies binne 'n wye Christelike tradisies en tydperke, word hulle dan vanuit 'n sterk visuele invalshoek bewus gemaak van die historiese aard van die Christendom. Terselfdertyd word hulle ook ingelei in die wêreld van simboliese verwysings met sy haas onuitputlike aantal betekenismoontlikhede, wat op sy beurt tot die verdere ontwikkeling van hul kreatiewe vermoëns kan dien.

4.3 Bybelse waardes

Christene gebruik graag die Bybel as bron wanneer hulle etiese beslissings vel.

Uiteraard is die vraag na die legitieme hantering van die Bybel wanneer morele besluite wel geneem word 'n permanente debatspunt onder teoloë. Die feit van die saak is egter dat die Bybel in sodanige situasies gebruik word, afgesien van die akademiese debatte oor die geldigheid daarvan, al dan nie. Daarom is dit noodsaaklik dat Bybelkunde studente begelei moet word om die nodige vaardighede te bekom om die Bybel reg te hanteer wanneer etiese kwessies wel ter sprake kom.

In hierdie verband moet studente veral blootgestel word aan primêre Bybelse waardestelsel. Waardes het naamlik te make met die keuses wat individue en groepe maak om bepaalde lewenswyses na te volg in teenstelling met alternatiewe wyses van gedrag. Aan die hand van sogenaamde scenario modelle kan die basiese oortuigings, kodes, groepsreëls, sosiale gebruike, persepsies, taal en instellings van verskillende Bybelse gemeenskappe aan die orde gestel word sodat studente bewus kan word van die wyses waarop hierdie groepe gereageer het op die morele vrae en krisisse van hulle dag. Kennis van die interaksie tussen geloofsbeskouinge en die wyses waarop gemeenskappe onder bepaalde omstandighede daaraan gestalte gegee het, is immers noodsaaklik vir die verstaan van Bybelse waardes.

Studente moet ook geleer word om Bybelse waardes ligitiem binne die hede te kommunikeer. 'n Moontlike werkswyse in hierdie verband sou wees om tipiese Bybelse waardes en tipiese Suid-Afrikaanse waardes met mekaar te vergelyk en bepaalde kontinuïteite en diskontinuïteite hiertussen aan te toon. Studente sou ook begelei kon word om hul onderskeie gemeenskappe se waardes te peil en dit daarna met bepaalde Bybelse waardestelsels te vergelyk. Op hierdie wyse kan hulle 'n konkrete bydrae binne hulle gemeenskappe maak deur die verksillende faktore wat hulle lewensstyl bepaal, te beskryf en dit ook op verskillende wyses aan hulle onderskeie groepe te kommunikeer. Terselfdertyd kan hulle ook 'n kritiese funksie vervul deur 'korreksies' aan skeefgetrekte waardestelsels aan te bring.

Die doel van hierdie onderafdeling van Bybelkunde is nie om Christelike etiek te doseer nie. Nee, dit wil studente primêr bewus maak van die sosio-historiese raamwerke waarbinne bepaalde religieuse betekenis in die onderskeie Bybelboeke geënkodeer is, sodat hulle die morele aspekte wat hierin ter sprake is met die nodige omsigtigheid sal hanteer wanneer hulle etiese beslissing moet vel. Terselfdertyd moet hierdie afdeling hulle ook begelei in die verinternalisering van hulle eie waardestelsels.

4.4 Godsdienkunde

Vanweë die religieuse diversiteit binne die Suid-Afrikaanse samelewing, is dit noodsaaklik om studente ook aan ander godsdienste bloot te stel. Daarom moet daar reeds vanaf eerstejaarsvlak aandag aan die verskillende godsdienste in ons land

geskenk word. By wyse van beskrywings van byvoorbeeld die vernaamste Afrika Godsdienste, die Islam en die Hindoeïsme, kan die vernaamste omringende godsdienste langs hierdie weg vanuit 'n fenomenologiese invalshoek beskryf word.

Bovermelde vier nuwe onderafdelings tot die vak Bybelkunde noodsaak bes moontlik 'n uitbreiding van die huidige naam van die vak na: 'Bybel- en Godsienskunde.' Sodanige naamwysiging sal nie alleen die fokus op die omringende Suid-Afrikaanse godsdienste ondervang nie, maar sal terselfdertyd ook reg laat geskied aan die studie van die impak van die Bybelse boodskap op geloofsgemeenskappe deur die eeue heen in die kunste. Terselfdertyd kan die verskillende gestaltegewings van die Bybelse boodskap op etiese vlak binne geloofsgemeenskappe ook onder hierdie noemer resorteer.

'n Verbreding van die huidige naam van Bybelkunde impliseer geensins 'n verskuiwing weg vanaf die primêre fokus op die Bybel binne hierdie vakgebied nie. Intendeel, dit wil juis die aandag toenemend vestig op die praktiese uitwerking van die Bybelse boodskap deur die eeue heen op verskillende geloofsgemeenskappe sodat studente bewus kan wees van die groter religieuse tradisie waaraan hulle ook deel het.

5. SAMEVATTENDE SLOTOPMERKINGS

Bybelkunde aan die Universiteit van Pretoria vind sy bestaansruimte binne sowel die meer gerigte akademiese konteks van die moderne universiteitswese aan die een kant, as binne die breëre geloofskonteks van die Christendom aan die ander kant. As 'n wetenskaplike dissipline wil Bybelkunde primêr die ryke verskeidenheid van Christelike tradisies in ons land ten dienste wees deur hulle van die nodige akademiese kennis aangaande die Bybel, asook van 'n deeglik gefundeerde waardestelsel, te voorsien wat hulle in staat kan stel om betekenisvol te lewe. Langs hierdie weg kan die kritiek teen die onbruikbaarheid van Bybelkunde ook aangespreek word. Al is dit so dat hierdie vak nie noodwendig baie rande en sente in studente se sakke sal plaas in die latere beroepsveld nie, moet dit hulle minstens in staat stel om sin en betekenis binne hulle eie bestaan te vind ten einde as gebalanseerde en gelukkige mense binne die nuwe Suid-Afrika te leef. Studente se vraag: 'Wat kan ek met Bybelkunde doen?', moet eventueel beantwoord word met die teenvraag: Wat doen Bybelkunde vir/met my?

Bybelkunde aan die Universiteit van Pretoria se fokus sal daarom toenemend moet verskuif vanaf die blote oordrag van kognitiewe kennisinhoud na 'n meer omvattende leersituasie waar studente deur middel van interaktiewe deelname binne klasverband gestimuleer kan word om op kreatiewe wyses nuwe kennisinhoud te ontgin. Langs hierdie weg kan saambindende Christelike waardes ontdek word en

noodsaaklike bruë tussen eens verdeelde gemeenskappe gebou word.

Bybelkunde verkeer in die bevoorregte posisie om die geloofsboek van die Christendom en sy 'wirkungsgeschiede' binne universiteitsverband te kan bestudeer. Binne die nuwe Suid-Afrika kan hierdie kennis toenemend met studente vanuit verskillende sfere van die samelewing gedeel word ten einde hulle te help toerus vir hulle lewenstaak. Vir hierdie groot voorreg is die departement die rektor van die Universiteit van Pretoria en al sy personeel oneindig dank verskuldig.

GERAADPLEEGDE WERKE

Deist, F E 1991. South-Africanising Biblical Studies: An epistemological and hermeneutical inquiry. **Scriptura** 37, 32-50.

Du Toit, C W 1991. Christianity against cultural domination and cultural plurality. **Scriptura** 38, 27-38.

Elliott, J H 1993. **What is social-scientific criticism?** Minneapolis: Fortress.

Gottwald, N K 1979. **The tribes of Yahweh: A sociology of the religion of liberated Israel, 1250-1050 B.C.** Maryknoll: Orbis.

Kennedy, G A 1984. **New Testament interpretation through rhetorical criticism.** Chapel Hill: University of North Carolina Press.

Kotzé, P P A 1981. Ontwerp en integrasie van Bybelkundefeerplanne. **Scriptura** 4, 23-29.

Kuhn, T S 1970. **The structure of scientific revolutions.** Chicago: University of Chicago Press.

Lategan, B C 1984. Current issues in the hermeneutical debate. **Neotestamentica** 18, 1-17.

Mack, B L 1990. **Rhetorica and the New Testament.** Minneapolis: Fortress.

Malina, B J & Rohrbaugh, R L 1992. **Social-Science commentary on the Synoptic Gospels.** Minneapolis: Fortress.

Mbiti, J S 1988. **African religions and philosophy.** London: Heinemann.

Smit, J A 1991. New avenues: The dialogical nature and method of Bible instruction. **Scriptura** 38, 39-59.

Thiselton, A C 1992. **New horizons in hermeneutics.** Grand Rapids: Zondervan.

Van Huyssteen, J W V 1974. **Wat is Bybelkunde?** Professorale intreerede: Universiteit van Port Elizabeth.

Van Huyssteen, J W V 1986. **Teologie as kritiese geloofsverantwoording: Teorievorming in die Sistematiese Teologie.** Pretoria: RGN.

PUBLIKASIES VAN DIE UNIVERSITEIT VAN PRETORIA (NUWE REEKS)

1. "Gids by die voorbereiding van wetenskaplike geskrifte" — Dr P C Coetzee (1956)
2. "Die Aard en Wese van Sielkundige Pedagogiek" — Prof B F Nel (1956)
3. "Die Toenemende belangrikheid van Afrika" — Adv E H Louw (1957)
4. "Op die Drumpel van die Atoomeeu" — Prof J H v d Merwe (1975)
5. "Livestock Philosophy" — Prof J C Bonsma (1958)
6. "The Interaction Between Environment and Heredity" — Prof J C Bonsma (1958)
7. "Verrigtinge van die eerste kongres van die Suid-Afrikaanse Genetiese Vereniging" — Julie 1958 (1958)
8. "Aspekte van die Prysbeheersingspolitiek in Suid-Afrika na 1948" — Prof H J J Reynders (1959)
9. "Suiwelbereiding as Studieveld" — Prof S H Lombard (1960)
10. "Die toepassing van fisiologie by die bestryding van Insekte" — Prof J J Mathee (1960)
11. "The Problem of Methaemoglobinaemia in man with special reference to poisoning with nitrates and nitrites in infants and children" — Prof D G Steyn (1960)
12. "The Trace Elements of the Rocks of the Bushveld Igneous Complex", Part I — Dr C J Liebenberg (1960)
13. "The Trace Elements of the Rocks of the Bushveld Igneous Complex, Part II. The Different Rock Types" — Dr C J Liebenberg (1960)
14. "Protective action of Fluorine on Teeth" — Prof D G Steyn (1961)
15. "A Comparison between the Petrography of South African and some other Palaeozoic Coals" — Dr C P Snyman (1961)
16. "Kleinveekunde as vakrigting aan die Universiteit van Pretoria" — Prof D M Joubert (1962)
17. "Die Bestryding van Plantsiektes" — Prof P M le Roux (1962)
18. "Kernenergie in Suid-Afrika" — Prof A J A Roux (1962)
19. "Die soek na Kriteria" — Prof A P Grové (1962)
20. "Die Bantoetaalkunde as beskrywende Taalwetenskap" — Prof E B van Wyk (1962)
21. "Die Statistiese prosedure: teorie en praktyk" — Prof D J Stoker (1963)
22. "Die ontstaan, ontwikkeling en wese van Kaak-, Gesigs- en Mondchirurgie" — Prof P C Snijman (1963)
23. "Freedom - What for?" — Prof D G Steyn (1964)
24. "Once more - Fluoridation" — Prof D G Steyn (1964)
25. "Die ken- en Werkwêreld van die Biblioteekkunde" — Prof P C Coetzee (1964)
26. "Instrumente en Kriteria van die Ekonomiese Politiek n.a.v. Enkele Ondervindinge van die Europese Ekonomiese Gemeenskap" — Prof J A Lombard (1964)
27. "The Trace Elements of the Rocks of the Alkali Complex at Spitskop, Sekukuniland, Eastern Transvaal" — Dr C J Liebenberg (1964)

28. "Die Inligtingsprobleem" — Prof C M Kruger (1964)
29. "Second Memorandum on the Artificial Fluoridation of Drinking Water Supplies" — Prof D G Steyn (1964)
30. "Konstituering in Teoreties-Didaktiese Perspektief" — Prof F van der Stoep (1966)
31. "Die Akteur en sy Rol in sy Gemeenskap" — Prof Anna S Pohl (1966)
32. "The Urbanization of the Bantu Homelands of the Transvaal" — Dr D Page (1966)
33. "Die Ontwikkeling van Publieke Administrasie as Studievak en as Professie" — Prof J J N Cloete (1967)
34. "Duitse Letterkunde as Studievak aan die Universiteit" — Prof J A E Leue (1967)
35. "Analitiese Chemie" — Prof C J Liebenberg (1967)
36. "Die Aktualiteitsbeginsel in die Geologiese navorsing" — Prof D J L Visser (1967)
37. "Moses by die Brandende Braambos" — Prof A H van Zyl (1967)
38. "A Qualitative Study of the Nodulation Ability of Legume Species: List 1" — Prof N Grobbelaar, M C van Beyma en C M Todd (1967)
39. "Die Messias in die saligsprekinge" — Prof S P J J van Rensburg (1967)
40. Samevatting van Proefskrifte en Verhandeling 1963/1964 (1967)
41. "Universiteit en Musiek" — Prof J P Malan (1967)
42. "Die studie van die Letterkunde in die Bantoetale" — Prof P S Groenewald (1968)
43. Samevatting van Proefskrifte en Verhandeling 1964/1965 (1968)
44. "Die Drama as Siening en Weergawe van die Lewe" — Prof G Cronjé (1968)
45. "Die Verboede Grond in Suid-Afrika" — Prof D G Haylett (1969)
46. "'n Suid-Afrikaanse Verplegingscredo" — Prof Charlotte Searle (1969)
47. Samevatting van Proefskrifte en Verhandeling 1965/1966 (1968)
48. "Op soek na Pedagogiese Kriteria" — Prof W A Landman (1969)
49. "Die Romeins-Hollandse Reg in Oënskou" — Prof D F Mostert (1969)
50. Samevatting van Proefskrifte en Verhandeling 1966/1967 (1969)
51. "Inorganic Fluoride as the cause, and in the prevention and treatment of disease" — Prof Douw G Steyn (1969)
52. "Honey as a food and in the prevention and treatment of disease" — Prof D G Steyn (1970)
53. "A check list of the vascular plants of the Kruger National Park" — Prof H P van der Schijff (1969)
54. "Aspects of Personnel Management" — Prof F W Marx (1969)
55. Samevatting van Proefskrifte en Verhandeling 1967/1968 (1970)
56. "Sport in Perspektief" — Prof J J Botha (1971)
57. "Die Huidige Stand van die Gereformeerde Teologie in Nederland en ons Verantwoordelikheid" — Prof J A Heyns (1971)
58. "Onkruide en hul beheer met klem op chemiese beheer in Suid-Afrika" — Prof P C Nel (1971)

59. "Die Verhoudingstrukture van die Pedagogiese Situasia in Psigopedagogiese Perspektief" — Prof M C H Sonnekus (1971)
60. "Kristalhelder Water" — Prof F A van Duuren (1971)
61. "Arnold Theiler (1867-1936) - His life and Times" — Dr Gertrud Theiler (1971)
62. "Dr Hans Merensky - Mens en Voorbeeld" — Prof P R Skawran (1971)
63. "Geskiedenis as Universiteitsvak in Verhouding tot ander Vakgebiede" — Prof F J du Toit Spies (1971)
64. "Die Magistergraadstudie in Geneeskundige Praktyk (M Prax Med) van die Universiteit van Pretoria" — Prof H P Botha (1971)
65. Samevatting van Proefskrifte/Verhandelinge 1968/1969 (1971)
66. "Kunskritiek" — Prof F G E Nilant (1971)
67. "Anatomie - 'n Onleding" — Prof D P Knobel (1971)
68. "Die Probleem van Vergelyking en Evaluering in die Pedagogiek" — Prof F J Potgieter (1972)
69. "Die Eenheid van die Wetenskappe" — Prof P S Dreyer (1972)
70. "Aspekte van die Sportfisiologie en die Sportwetenskap" — Dr G W vd Merwe (1972)
71. "Die rol van die Fisiologiese Wetenskappe as deel van die Veterinêre Leerplan" — Prof W L Jenkins (1972)
72. "Die rol en toekoms van die Weidingkunde in Suid-Afrikaanse Ekosisteme" — Prof J O Grunow (1972)
73. "Some Problems of Space and Time" — Mnr K A Schrecker (1972)
74. "Die Boek Prediker — 'n Smartkreet om die Gevalle Mens" — Prof J P Oberholzer (1972)
75. Titels van Proefskrifte en Verhandelinge ingedien gedurende 1969/1970; 1970/1971 en 1971/1972 (1973)
76. "Die Akademiese Jeug is vir die Sielkunde meer as net 'n Akademiese Onderwerp" — Prof D J Swiegers (1973)
77. "'n Homiletiese Herwaardering van die Prediking vanuit die Gesigshoek van die Koninkryk" — Prof J J de Klerk (1973)
78. "Analise en Klassifikasie in die Vakdidaktiek" — Prof C J van Dyk (1973)
79. "Bantoereg: 'n Vakwetenskaplike Terreinverkenning" — Prof J M T Labuschagne (1973)
80. Dosentekursus 1973 — Referate gelewer tydens die Dosentekursus 30 Jan - 9 Feb 1973 (1973)
81. "Volkekunde en Ontwikkeling" — Prof R D Coertze (1974)
82. "Opleiding in Personeelbestuur in Suid-Afrika" — Prof F W Marx (1974)
83. "Bakensyfers vir Diereproduksies" — Prof D R Osterhoff (1974)
84. "Die Ontwikkeling van die Geregtelike Geneeskunde" — Prof J Studer (1974)
85. "Die Liggaamlike Opvoedkunde: Geesteswetenskap?" — Prof J L Botha (1974)
86. Dosentekursus: 1974 — Referate gelewer tydens die Dosentekursus 4-7 Feb 1974 (1974)
87. "Die opleiding van die mediese student in Huisartskunde aan die Universiteit van Pretoria" — Prof H P Botha (1974)
88. "Opleiding in bedryfsekonomie in die huidige tydvak" — Prof F W Marx (1974)

141. "Behoeftebepaling en doelformulering in die Opvoeding, Onderwys en Opleiding" — Prof E J Potgieter (1979)
142. "Klein sake is 'Grootsake'" — Dr Anton Rupert (1979)
143. "Die Pad Vorentoe" — Prof W E G Louw (1979)
144. Referate gelewer tydens die jubileumjaarviering — Prof P S Dreyer (1980)
145. "Die gebruikmaking van Kies-en -keur in invulvraestelle" — lesing gelewer tydens 'n kursus vir dosente op 19 April 1979 en 22 en 23 Oktober 1979 (1980)
146. "Survey of Disease Patterns in Transkei and the Ciskei" — E Rose, W G Daynes en P J Kloppers (1980)
147. Die Ortopedagogiek as Praktykgerigte Pedagogiekperspektief" — Prof P A van Niekerk (1980)
148. "Die rol van kernkrag gesien teen die agtergrond van die energietekort in die wêreld" — Dr A J A Roux (1980)
149. "Exchange lists for elected Protein Diets" — Mev J M Crous (1980)
150. "Die Universiteit van Pretoria se bydrae tot die Dierefisiologiese Vakliteratuur (1930-1980)" — J F W Grosskopf, J D Skinner en S Christa Daffue (1980)
151. "Professors' Dilemma. Problems, Polemics and Politics in University Departments of English" — Prof P J H Titlestad (1980)
152. "Ortopedie, Die Ortopeed en die mens" — Prof R P Gräbe (1980)
153. "Die rol van Fisika in die moderne gemeenskap" — Prof E K H Friedland (1980)
154. "Interne Geneeskunde: Wetenskap en kuns" — Prof G P Human (1980)
155. "Die opleiding van Chemiese Ingenieurs in Suid-Afrika" — Prof U Grimsehl (1980)
156. "Doelwitte vir Musiekopleiding" — Prof S Paxinos (1980)
157. "Die stand van die Beeldende Kuns in Suid-Afrika" — Prof N O Roos (1980)
158. "Op die spoor van die Onsigbare Lig" — Prof S F Prinsloo (1980)
159. "Beroepsoriënteringspedagogiek gereël deur die Fakulteit Opvoedkunde van die Universiteit van Pretoria as deel van die Halfeeufeesviering 12 tot 14 Augustus 1980 — Onder redaksie van Prof C J Joubert (1980)
160. "Die selfbeeld van die Sosiologie en Sosioloë" — Prof J S Oosthuizen (1980)
161. "Onderwysopleiding - 'n Didakties-Pedagogiese en Vakdidaktiese beskouing" — Prof W J Louw (1981)
162. "Die teenwoordigheid van Christus in die Erediens" — Prof A C Barnard (1980)
163. "Die Stand en taak van Geesteswetenskaplike Navorsing in die RSA"— Prof J G Garbers (1981)
164. "Die betekenis van die Regsfilosofie vir Regsnavorsing en Regspleging" — Prof J V van der Westhuizen (1981)
165. Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1978-1979 en wetenskaplike publikasies van personelede vir die 12 maand eindigende op 15 November 1979 (1981)
166. "Die verskynsel van Spesialisering by insekte en entomoloë" — Prof F Holm (1981)
167. "Fiftieth Anniversary Lectures": University of Pretoria - August - September 1980 — George D Yonge (1981)

89. "Swart arbeidsregtelike verhoudings, quo vadis?" — Prof S R van Jaarsveld (1974)
90. "The Clinical Psychologist: Training in South Africa". A report on a three-day invitation conference: 11-13 April 1973 (1974)
91. "Studie van die Letterkunde in die Taalonderrig" — Prof L Peeters (1975)
92. "Gedagtes rondom 'n Kontemporêre Kerkgeskiedenis — met besondere verwysing na die Nederduits Gereformeerde Kerk" — Prof P B van der Watt (1975)
93. "Die funksionele anatomie van die herkouermaag-vorm is gekristalliseerde funksie" — Prof J M W le Roux (1975)
94. Dosentekursus 1975 — Referate gelewer tydens die Dosentekursus 27 Januarie - 6 Februarie 1975 (1975)
95. "'n Nuwe benadering tot die bepaling van die koopsom in die geval van 'n oorname" — Prof G van N Viljoen (1975)
96. "Enkele aspekte in verband met die opleiding van veekundiges" — Prof G N Louw (1975)
97. "Die Soogdiernavorsingsinstituut 1966-1975" (1975)
98. "Prostetika: 'n doelgerigte benadering" — Prof P J Pietgieter (1975)
99. "Inligtingsbestuur" — Prof C W I Pistorius (1975)
100. "Is die bewaring van ons erfenis ekonomies te regverdig?" — Dr Anton Rupert (1975)
101. "Kaak-, Gesigs- en Mondchirurgie - Verlede, Hede en Toekoms" — Prof J D Duvenhage (1976)
102. "Keel-, Neus- en Oorheelkunde - Hede en Toekoms" — Prof H Hammersma (1976)
103. Dosentesimposia 1975 (1976)
104. "Die Taak van die Verpleegonderwys" — Prof W H Kotzé (1976)
105. "Quo Vadis, Waterboukunde?" — Prof J P Kriel (1976)
106. "Geregtelike Geneeskunde: Die Multidissiplinêre Benadering" — Prof J D Loubser (1976)
107. "Huishoudkunde - Waarheen?" — Prof E Boshoff (1976)
108. Dosentekursus 1976 - Referate gelewer tydens die Dosentekursus 29 Januarie - 4 Februarie 1976 (1976)
109. Tweede H F Verwoerd-gedenklesing gehou deur die Eerste Minister Sy Edele B J Vorster (1976)
110. Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1972/73; 1973/74 en 1974/75 en wetenskaplike publikasies van personeellede vir die twaalf maande eindigende op 15 November 1975 (1976)
111. "Ortodonsie - 'n Oorsig en waardebeplanning" — Prof S T Zietsman (1976)
112. "Rede gelewer by die ingebruikneming van die Nuwe Kompleks vir die Tuberkulosenavorsingseenheid van die MNR" — Prof H W Snyman (1976)
113. "Die gebruik van Proefdiere in Biomediese Navorsing, met Spesiale Verwysing na Eksperimentele Chirurgie" — Prof D G Steyn (1976)
114. "Die Toekoms van die Mynboubedryf in Suid-Afrika — Prof F O Leiding (1976)
115. "Van Krag tot Krag" — Dr Anton Rupert (1976)
116. "Carnot, Adieu!" — Prof J P Botha (1976)

117. "'n Departement van Hematologie - Mode of Noodsaak" — Prof K Stevens (1976)
118. "Farmaka en Farmakologie: Verlede, Hede en Toekoms" — Prof De K Sommers (1976)
119. Opleiding en Elektroniese Ingenieurswese - Deurbraak of Dwaling?" — Prof L van Biljon (1977)
120. "Die Röntgendiagnostiek voor 'n Nuwe Uitdaging - die Toegepaste Fisiologie" — Prof J M van Niekerk (1977)
121. "Die Algemene Sisteemteorie as Uitgangspunt by die Beplanning van 'n Basiese Biblioteek- en Inligtingkundige Opleidingsprogram" — Prof M C Boshoff (1977)
122. Dosentekursus: 1977 (1977)
123. "Hulpverlening aan kinders met leerprobleme" — Prof P A van Niekerk (1977)
124. "Tuinboukunde Quo Vadis" — Prof L C Holtzhausen (1977)
125. "Die plek en toekomstaak van 'n Departement Huisartskunde in 'n Fakulteit van Geneeskunde" — Prof A D P van den Berg (1977)
126. "Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1975/76 en wetenskaplike publikasies van personeellede vir die twaalf maande eindigende op 15 November 1976 (1977)
127. "Landbouvoorligting by die kruispad - Uitdagings vir Agrariese Voorligting as Universiteitsdepartement" — Prof G H Düvel (1978)
128. "Die ontplooiing van Rekenaarwetenskap as 'n funksie van evolusie op Rekenaargebied" — Prof R J van den Heever (1978)
129. "Die rol van navorsing in die opleiding en ontwikkeling van die akademiese chirurg" — Prof C J Mieny (1978)
130. "Sport and Somatology in Ischaemic Heart Disease" — Prof P J Smit (1979)
131. Dosentekursus 1978 (1978)
132. "'n Beter Toekoms" — Dr Anton Rupert
133. Toespraak gelewer by geleentheid van die Lentepromosiepligtigheid van die Universiteit van Pretoria op 8 September 1978 — Mnr J A Stegman, Besturende Direkteur van Sasol (1978)
134. Geologie in 'n toekoms van Bepaalde Hulpbronne" — Prof G van Gruenewaldt (1978)
135. Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1976/77 en wetenskaplike publikasies van personeellede vir die twaalf maande eindigend op 15 November 1977 (1979)
136. "Die Kind met Spesifieke Leergestremdhede" — Proff P A van Niekerk en M C H Sonnekus (1979)
137. "Sensore en Tensore" — Prof N Maree (1979)
138. "Die Godsdienwetenskappe en die Teologie" — Prof P J van der Merwe (1979)
139. "Dierefisiologiese navorsing aan die Universiteit van Pretoria (1928-1978) — Prof J F W Grosskopf (1979)
140. Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1977/78 en wetenskaplike publikasies van personeellede vir die twaalf maande eindigende op 15 November 1978 (1979)

168. "Kindergeneeskunde in die jaar 2000" — Prof R E Cronje (1981)
169. "Praktiese Regsopleiding in die Akademie" — Prof C F Eckard (1981)
170. "Proceedings of the Symposium on Controversies in Surgery" — Edited by Prof C J Mieny (1981)
171. "The Psychic Life of the Child with Specific Learning disabilities" — Prof M C H Sonnekus (1981)
172. "B F Nel Herdenkingsrede - Universiteit van Pretoria" 12 Augustus 1981 — Prof E A van Trotzenburg (1981)
173. "Statistiek en die statistikus in diens van die gemeenskap" — Prof H S Schoeman (1981)
174. "Menslike Anatomie - basiese geneeskundige vak" — Prof I J M van Niekerk (1981)
175. "Môre se uitdaging vir die Suid-Afrikaanse Mynboubedryf" — Prof A N Brown (1981)
176. Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1979/80 en wetenskaplike publikasies van personeellede vir die 12 maande eindigende op 15/11/1980 (1981)
177. "Leiding aan Magister en Doktrale studente" — Prof W A Landman (1981)
178. "Steekproefneming in die Praktyk" — Prof D G Stoker (1981)
179. "Bestuur — Wetenskap of Kultuur?" — Dr A Rupert (1981)
180. "Uitdagings wat nuwere tendense aan die Universiteitsbiblioteekwese stel" - Die departement Biblioteek- en Inligtingkunde en die Biblioteekdiens van die Universiteit van Pretoria (1981)
181. "Liggaamsbeweging en die Mens in Wording" - "Physical movement and the Becoming of Man" — Onder redaksie van/edited by Prof J L Botha en/and Prof P J Smit (1982)
182. "Kriminologie 2000" — Prof D G Steyn (1982)
183. "A Horse! A Horse! My Kingdom for a Horse!" — Prof M M S Smuts (1982)
184. "Die bydrae van Mondpatologie tot die Geneeskunde" — Prof A J Ligthelm (1982)
185. "Lectures on Philosophical Hermeneutics" — Prod Dr Hans-Georg Gadamer (1982)
186. "Inhuldigingsrede van Vise-Kanselier en Rektor" — Prof D M Joubert (1982)
187. "Uitdagings vir 'n Ginekologie en Obstetrie Departement in die ruimte-eeu" — Prof J V van der Merwe (1982)
188. "Die uitdaging van Elektriese Ingenieurswese in Suid-Afrika" — Prof N Wessels (1982)
189. Titels van proefskrifte en verhandelinge ingedien gedurende 1980/81 en wetenskaplike publikasies van personeellede vir die twaalf maande eindigende op 15 November 1981 (1983)
190. "Die belangrikheid van Periodonsie en Mondgeneeskunde in Tandheelkunde" — Prof J A Pretorius (1983)
191. "Strategieë vir die implementering van navorsingsbevindinge in die Geesteswetenskappe" — Dr J G Garbers (1983)
192. "Gesprekke oor die Wiskunde" — Onder redaksie van Prof P J Zietsman (1983)

226. "Veterinêre Volksgesondheid - vakgebied of beroepstaak? — Prof L W van den Heever (1986)
227. "Vakkurikulum: Kaak-, Gesig- en Mondchirurgie" — Prof K W Butow (1986)
228. "Gemeenskapsgesondheid: Gesondheidsrealiteite en die verantwoordelikhede van 'n Universiteit" — Prof E Glatthaar (1986)
229. "Bestuursopleiding in Perspektief" — Prof L M Brümmer (1986)
230. "Fisiologie - struktuur en funksie" — Prof J J Theron (1986)
231. "Opvoeding en Onderwys onder maatskaplike druk" — Prof J W M Pretorius (1986)
232. "Wysbegeerte en die Universiteit" — Prof A P du Toit (1986)
233. "Hoekstene" — Prof D Holm (1986)
234. "Akademiese Gesindheid, die Dierkundige en die belangrikheid van Navorsing" — Prof J D Skinner (1986)
235. "Maatskaplikewerk - opleiding: Struktuur en Perspektief" — Prof E A K Hugo (1987)
236. "Dilektereg 1985 - 'n besinning oor teorie, praktyk en onderrig" — Prof T J Scott (1987)
237. "Die stand van mikologie in Suid-Afrika" — Prof A Eicker (1987)
238. "Uitdagings vir die SA historikus" — Prof I S Bergh (1987)
239. "Ad Destinatum Persequor: 'n Toekomsvisie vir die Dept Skoolvoortligting" — Prof C D Jacobs (1987)
240. "Veeartsenykundige Anatomie - 'n Historiese oorsig — Prof A J Bezuidenhout (1987)
241. "Personeelbestuur: 'n Janus - Perspektief" — Prof L P Vermeulen (1987)
242. "Die Aard van Denkhandelinge en die rol daarvan in Onderrig en Leer" — Publikasie van die B.F. Nel-Gedenklesing — Prof J J de Wet (1988)
243. "Op Weg met Bybelkunde aan die Universiteit van Pretoria" — Prof P P A Kotze (1987)
244. "Die Ou Testament, 'n Verouderde boek?"
Enkele gedagtes na aanleiding van Psalm 15 — Prof W S Prinsloo (1988)
245. "Inhuldigingsrede van Kanselier" — Dr A.E. Rupert (1988)
246. "Anatomie: Die Immergroen Vakgebied" — Prof J S Meiring (1988)
247. "Opleiding in Ingenieurswese: Ideaal en Werklikheid" — Prof J A G Malherbe (1988)
248. "Elektriese Energie 'n Voorvereiste vir Welvaart" — Prof J H R Enslin (1989)
249. "Sendingwetenskap Waarheen?" — Prof D Crafford (1989)
250. "Landbou-Ingenieurswese op die Wen-Akker van die Een en Twintigste eeu" — Prof G Venter (1989)
251. "Kriminologie en Sosiale Verandering: 'n Toekomspektief" — Prof Ronelle Pretorius (1989)
252. "Hoëvlak Bestuursopleiding in Suider-Afrika - Standpunte, Probleme en Geleenthede" — Prof M J C van Vuuren (1989)
253. "Dogmatiek binne Konfessionele Verband" — Prof J H Koekemoer (1989)
254. "Semitiese Tale - Verlede, Hede en Toekoms" — Prof J H Potgieter (1989)
255. "Die Missie van die Leerstoel in Versekeringswese" — Prof G L Marx (1989)

256. "Bourekenkunde - 'n Introspeksie" — Prof H M Siglé (1989)
257. "Bybelkunde: Is die studieveld vanselfsprekend?" — Prof W Vosloo (1989)
258. "Geïntegreerde Omgewingsbestuur - 'n Oplossing vir die Ontwikkelings - Bewaringskonflik in Suid-Afrika" — Prof W F vd Riet (1989)
259. "Hand 7:48 - Die Allerhoogste woon nie in mensgemaakte konstruksies nie. Die relevansie van die Nuwe-Testamentiese wetenskap na aanleiding van die metafoor 'tempel' " — Prof A G van Aarde (1989)
260. "Sielkunde: 'n Toekomspektief" — Prof W vd M Herholdt (1990)
261. "Gerhard de Kock-gedenklesing" — Dr Chris Stals (1990)
262. "Heil in Sendingperspektief" — Prof David J Bosch (1990)
263. "Die rol van Entomologie in die Biodiversiteitskrisis" — Prof P H Scholtz (1990)
264. "Die profiel van 'n Superdosent in 'n kliniese Department" — Prof S S vd Berg (1990)
265. "Molekulêre Genetika as 'n grondslag vir navorsingsopleiding in die Biologiese Wetenskappe" — Prof H Huisman (1990)
266. "Die rol van Veterinêre Geneeskunde in 'n veranderde Suid-Afrika" — Prof S R van Amstel (1990)
267. "Veterinary Public Health an Integral Component of "Herd Health" — Prof G V Turner (1990)
268. "Voorkoming en vroeë diagnose van Ginekologiese kanker. Die rol van die akademiese hospitaal" — Prof. B.G. Lindeque (1990)
269. "Bedryfsingenieurswese: Geleentheid en Uitdagings vir die Toekoms" — Prof P S Kruger (1990)
270. "Opleiding in elektroniese en rekenaaringenieurswese: Uitdagings vir die 21ste eeu" — Prof C W I Pistorius (1990)
271. "Parasitologie 'n raakvlak tussen Veeartsenykunde en Dierkunde" — Prof B L Penzhorn (1990)
272. "'n Vlamme Lied - Metateoretiese en Prakties - Teologiese Grondslae van die Homiletiek" — Prof C J A Vos (1991)
273. "Persepsie en realiteit in 'n sisteemanalise van Veterinêre praktyk" — Prof J S J Odendaal (1991)
274. "The Death of the Soul and the Crisis in Ecology" — Prof G C Oosthuizen (1991)
275. "Die Beoefening van Algemene Kerkgeskiedenis in Suid-Afrika" — Prof C F A Borchardt (1991)
276. "The Onderstepoort Faculty of Veterinary Science, Past, Present and Future" — Prof H J Bertschinger (1991)
277. "Bybelkunde en Teologie aan UP" — Prof J J Engelbrecht (1991)
278. "Menslike Bewegingskunde ... Wat? ... Waarom? ... Waarheen? ..." — Prof G J van Wyk (1992)
279. "Stads- en Streekbeplanning in die Nuwe Suid-Afrika: Utopiese ideale en Azaniese realiteite" — Prof M S Badenhorst (1992)
280. "Food Science in the New South Africa: Fueling the economy and feeding the nation" — Prof J R N Taylor (1992)

193. "Gemeenskapsgesondheid: 'n Nuwe Naam en 'n Nuwe Benadering" — Prof A M Coetzee (1983)
194. "Vrees dat die Wonderboom sal ... (val)?" (J C Steyn) — Prof Réna Pretorius (1983)
195. "Evaluering van die hedendaagse beroepsoriënteringsteorie en -praktyk" — Prof C J Joubert (1983)
196. "Magskonsentrasie! Voor- en Nadele" — Dr A E Rupert (1983)
197. "Waarom Chemie?" — Prof A Wiechers (1983)
198. "Biblioteek- en Inligtingkunde: Quo Vadis" — Prof J A Boon (1983)
199. "B.F. Nel-Gedenklesing" — Prof F van der Stoep (1983)
200. "Die opleiding van navorsers in die Geesteswetenskappe" — Dr J G Garbers (1984)
201. "'n Konteks vir die Argitektuur" — Onder redaksie van Prof D Holm (1984)
202. "Wiskunde in diens van die gemeenskap" — Prof J Swart (1984)
203. "Die moderne staatkunde in die Republiek van Suid-Afrika" — Prof F L Ackron (1984)
204. "Wetmatigheid en Meganiese Ingenieurswese" — Prof P C Haarhoff (1984)
205. "Gesok: Die nuwe Entrepreneur" — Dr R E Rupert (1984)
206. "Kernreaksies van 'n ander aard" — Prof L Visser (1984)
207. "Lifestyle and disease". Symposium of the Hans Snyckers Institute (1984)
208. "Verpleegkunde in perspektief: Graadopleiding aan die Universiteit van Pretoria" — Prof J G P van Niekerk (1985)
209. "Onderwysvernuwing: 'n Onvermybare Opgaa" — Prof M J Bondesio (1985)
210. "Die Siviele Ingenieursdosent in diens van ..." — Prof A W Rohde (1985)
211. "Kontemporêre uitdagings aan Universiteite in die akademiese voorbereiding van openbare Administrateurs" — Prof P S Botes (1985)
212. "Historia Augusta. Knolskrywer(s) ... of knollesers ... of knolle vir lesers" — Prof J Scholtemeijer (1985)
213. "Kennis — Graaf en Swaard" — Prof P A Fourie (1985)
214. "Die kreatiewe aanwending van Volksmusiek" — Prof C E Lamprecht (1985)
215. "Die noutetiese beraad: Bybels of Biblisities" — Prof T F J Dreyer (1985)
216. "Ortodonsie: 'n Oorsig" — Prof J J G G de Mûelenaere (1985)
217. Inhuldigingsrede van kanselier — sy Edele A L Schlebusch (1985)
218. "Kaak-, Gesigs- en Mondchirurgie en Gesplete Gesigsdeformiteite in Perspektief" — Prof Kurt W Bütow (1985)
219. "Ewig: Stilte en Storm" — Prof J G Swart (1985)
220. "Departement Geneeskunde - die verlede - die hede en die toekoms" — Prof P Bland-Van den Berg (1985)
221. "Die Deurbreking van Isolasië tussen Wetenskapkulture" — Dr J G Garbers (1986)
222. "Van die RGN-Onderwysondersoek tot witskrif en wetgewing - Navorsings-oorewegings" — Dr J G Garbers (1986)
223. "Diagnostiek en Röntgenologie - 'n uitdaging" — Prof J E Seeliger (1986)
224. "Geweld in die samelewing" — Prof S I du Toit (1986)
225. "Kernkrag: 'n Vredesreis" — Prof M P Iturralde (1986)

281. "Dogmatiek as konfessionele en akademiese dissipline: Terugblik en vooruit-skouing" — Prof C J Wethmar (1992)
282. "Oogheelkunde: Waarvandaan en Waarheen" — Prof P Roux (1992)
283. "Kommunikasiepatologie: Onderrig vir die Toekoms" — Prof I C Uys (1993)
284. "African Horizons in Animal and Wildlife Sciences" — Prof N H Casey (1993)
285. "Die Heil, Gehoorsaamheid, Struktuur en Kerkreg" — Prof S J Botha (1993)
286. "Die Dilemma van 'n Teologie van die ou Testament" — Prof A P B Breytenbach (1993)
287. "Energie, minerale en opleiding in die wêreld-dorp" — Prof S A de Waal (1993)
288. Holisme in Bestuursopleiding — Prof D C van Rooyen (1993)
289. "Chirurgie: Waar daar geen visie is nie kwyn die Departement" Prediker 29:18 (Parafraaseer uit die King James vertaling) — Prof J H R Becker (1993)
290. "Veterinêre Patologie: 'n Perspektief" — Prof N P J Kriek (1994)
291. "Kennis klop kanker" — Prof A S Alberts (1993)
292. "Physiology - has it come full circle?" — Prof J G Van der Walt (1993)
293. "Fisiologie: Doyénne van Geneeskunde" — Prof D H Van Papendorp (1994)
294. "Plantproduksie en grondkunde: Wetenskap om die son te oes" — Prof P S Hammes (1994)
295. "Opleiding en ontwikkeling van die Bestuurder van môre" — Prof N F Alberts (1994)
296. "Transformasie in die departement Diagnostiek en Röntgenologie" — Prof C W Combrink (1994)
297. "Staatsdienshervorming: Waarskynlikheid of onwaarskynlikheid" "Public Service reform: Probability or improbability" — Prof C Thornhill (1994)
298. "Mikroorganismes - Lewensvorme met makro impak" — Prof T E Cloete (1994)
299. "Dit is volbring!" Die Johannese hantering en interpretasie van die kruisdood van Jesus in Teologies-eksegetiese perspektief — Prof J G van der Watt (1994)
300. "In gesprek met uiteenlopende werklikhede: Bybelkunde as 'n eiesoortige teologiese dissipline binne 'n veranderende Suid-Afrikaanse konteks" — Prof S J Joubert (1994)